de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 12 — 21 MAART 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.

BIJ DE PORTRETSCHILDER

HOE HET WEER IN

Piet Kroes was de oudste van zes kinderen van een arme daglonersweduwe. Hij had de school doorlopen en was nu jongste knechtje op de Elzenhof, de grootste boerderij van het dorp. Vrouw van Daal, zo heette de boerin van de Elzenhof, was een flinke vrouw, die na de dood van haar man de boerderij bestuurde en van orde en regel hield. Ze was goed voor 't volk, maar verlangde ook, dat ieder flink werkte en zich goed gedroeg en ze had er ontzag onder. Maar bij al haar goede hoedanigheden was ze erg pronkzuchtig en hield wat al te veel van mooie en dure kleren. Nu, ze kon 't hebben, maar in haar zucht om boven ieder uit te schitteren, kon ze zich soms zó opdirken, dat ieder er om lachte.

't Ging goed met Piet op de boerderij. Hij was sterk, vlug en handig en nooit was hem iets te veel. Hij deed graag iemand pleizier, maar hield ook van een grapje en liep daardoor wel eens een draai om zijn oren op, als hij een van de knechts of meiden een kool had gestoofd. Maar lang kon niemand op de aardige, goedhartige jongen boos zijn. Zijn moeder was wat blij, dat het zo goed ging. Ze had een flinke eter minder; de zestig gulden, die Piet om te beginnen verdiende, waren een heel kapitaal voor haar en er schoot op de boerderij nu en dan nog wel wat over ook. Als hij nu maar goed bleef oppassen!

't Was op een Maandag in de tijd van het aardappelen rooien. Op de Elzenhof was 't druk. Behalve 't gewone personeel waren er nog enige arbeiders en jongens om te helpen. De vorige dag was vrouw van Daal als naar gewoonte in het dorp naar de kerk geweest. En ze had uitgepakt: een rode jurk, een blauwe mantel, een grote hoed met gele bloemen en linten en een prachtige parasol! 't Hele dorp had er over gepraat en sommigen hadden 't hoofd geschud. Dat dat mens toch niet begreep, dat ze zich gek aanstelde....

Op die Maandagmiddag ging vrouw van Daal naar haar zuster, die in het dorp woonde. Dat deed ze meer en dan bleef ze gewoonlijk tot de avond uit. 't Werk op de boerderij ging immers toch door.... Maar nu wilde 't geval, dat ze haar zuster niet thuis trof en daarom wandelde ze maar terug en was weer op de boerderij, eer iemand haar daar verwachtte. 't Was net tegen de tijd, dat het werkvolk bij een bakje koffie in de keuken wat uitrustte. Vrouw van Daal was nog een heel eind van haar huis, toen ze een daverend gelach hoorde. „Nou, ze schijnen pleizier te hebben," zei ze. „Ja, ja, als de kat van honk is...." Weer steeg een donderend gelach op.... „Hoor nou eens aan! 't Lijkt wel kermis. Wat zouden ze toch hebben?".... Intussen was ze vlak bij de keuken gekomen.... Een nieuw lachsalvo, dat horen en zien verging.... Tegelijk maakte ze de deur open en.... wat zag ze?....

Aan de tafels zaten de knechts, de meiden en het andere werkvolk en midden in de keuken was Piet bezig. Om zijn schouders had hij een blauwe keukenschort, om zijn middel een rode omslagdoek en op zijn hoofd een mandje, waaruit een bos stro stak. In zijn ene hand hield hij een opgestoken paraplu en met de andere hield hij de rode doek vast. Zo uitgedost liep hij met kleine pasjes en onder het trekken van grappige gezichten heen en weer, terwijl de toeschouwers bulderden van het lachen.

't Onverwachte binnenkomen van de boerin maakte met één slag een einde aan de pret. Onmiddellijk was het doodstil en Piet bleef staan, alsof hij aan de vloer was vastgenageld.

Vrouw van Daal behoefde niets te vragen; ze begreep ogenblikkelijk alles. Men dreef de spot met haar, de rijke boerin van de Elzenhof! En dat in haar eigen huis en door lui, die haar brood aten! De eerste ogenblikken kon ze geen woord uitbrengen. Maar toen barstte ze los: „Jullie, dadelijk aan je werk!" riep ze. „En jij," wendde ze zich tot Piet, „de deur uit. Wat denk je wel, vlegel, dat ik me door jou laat uitlachen? Er uit, zeg ik je, en heb niet het hart, nog ooit een voet hier in huis te zetten. En gauw wat, of ik schop je er uit!"

Zonder een woord te zeggen gingen de mensen aan hun werk, terwijl Piet als een geslagen hond de boerderij verliet. Je begrijpt, dat zijn moeder allesbehalve in haar schik was, toen hij met zo'n boodschap thuiskwam. „Je hebt me wat gemaakt, vlegel!" zei ze. „Een pak slaag moest je hebben! Maar ik zit er mee."

De volgende dag ging ze zelf naar de Elzenhof in de hoop, dat de boerin intussen wel wat bedaard zou zijn en Piet weer zou nemen. Maar ze kwam vergeefs. Vrouw van Daal was woedend. Men had haar uitgelachen en bespot in haar eigen huis en in 't bijzijn van vreemd werkvolk, dat het natuurlijk overal zou vertellen. Nu wist het hele dorp 't en moest ze bang zijn onder de mensen te komen. Wat zou er om gelachen worden; je wist immers, hoe de mensen waren.... En nu zou ze zó'n vlegel, die van alles de schuld was, weer in huis nemen! Geen denken aan!....

Daarmee kon vrouw Kroes gaan. 't Vooruitzicht voor haar was nu niet best. Op het ogenblik was er op het land nog volop werk, maar over enige weken was de drukte voorbij en vóór het voorjaar namen de boeren geen nieuwe knechts.

ORDE KWAM

Hoe die lange tijd door te komen?....

't Was een paar maanden later en midden in de winter. Bij vrouw Kroes was het armoe troef. Piet had niets te doen en verdiende niets. Hij deed zich bittere verwijten. Als hij beter had opgepast, was hij een hele steun voor het huishouden geweest en nu moest zijn moeder hem nog van haar armoede onderhouden. Dat had hij nu van zijn grappenmakerij....

Op een avond was hij bij familie in het dorp geweest. 't Was al laat, toen hij naar huis ging. Hij kwam voorbij de Elzenhof, waar alles nu in diepe rust was en bleef even bij de boerderij staan. Wat had hij 't hier goed gehad! Kon hij er maar terugkomen.... Maar ach, dat was nu voorbij....

Hij wilde verder gaan. Maar wat was dat?.... Door het venster van de zolder, die boven de stal lag, zag hij licht. Goede hemel, dat was brand....

De kamer, waar de eerste knecht sliep, was vlakbij. Piet snelde naar het venster en bonsde uit alle macht tegen de luiken.

„Wat is er?" vroeg een slaperige stem.

„Gauw, Toon, er is brand op de zolder boven de stal!" riep Piet en liep naar de staldeur. Deze was gesloten, maar enkele meters vandaar stond een loods, waaronder, zoals hij wist, een ladder en allerlei gereedschappen lagen. Enkele ogenblikken later had hij de ladder tegen de muur gezet, klom toen met een bijl in de hand naar boven hakte met enige krachtige slagen het venster open en sprong naar binnen. Het stro, dat hier opgestapeld lag, was al aan 't branden en door de luchtstroom, die naar binnen drong, sloegen de vlammen hoger op. Snel greep Piet een hooivork, die bij 't venster stond, en wierp daarmee de brandende bossen naar buiten. 't Vuur verschroeide zijn kleren, zijn handen en zijn gezicht en de rook drong hem in de keel, maar de dappere jongen dacht alleen aan het gevaar, dat de boerderij bedreigde en werkte maar door.

Intussen was op de Elzenhof alles in rep en roer geraakt. Half gekleed snelden de bewoners naar buiten. Toen ze bij de ladder kwamen, was het gevaar al voorbij. Piet was 't vuur op de zolder meester geworden en de brandende strobossen, die op de grond lagen, werden met enige emmers water gemakkelijk geblust.

Piet klom weer naar beneden. Maar nu begaven hem opeens zijn krachten en als een van de knechts hem niet gegrepen had, zou hij gevallen zijn. Vrouw van Daal liet hem binnenbrengen, stuurde een boodschap aan zijn moeder en liet de dokter halen. Deze kwam spoedig en nu bleek, dat Piet ernstige brandwonden had. Maar gelukkig waren die niet gevaarlijk, zodat hij over een paar weken wel weer hersteld zou zijn.

Zonder Piet's wakker gedrag zou de prachtige boerderij misschien een prooi van de vlammen geworden zijn. Nu was de schade slechts gering. Waarschijnlijk was de brand ontstaan, doordat een van de knechts met een brandende pijp op de zolder was geweest. Daar de schuldige iemand was, die jarenlang trouw en eerlijk op de boerderij had gediend, wilde de boerin hem niet ontslaan. Ze twijfelde ook niet, of hij zou voortaan wel voorzichtiger zijn.

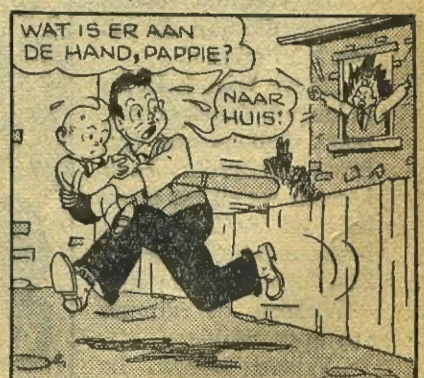
't Behoeft wel niet gezegd, dat alles nu in orde was, dat Piet na zijn herstel weer op de Elzenhof kwam en dat de boerin zorgde, dat er bij vrouw Kroes geen gebrek meer geleden werd. En wat ook van belang was: vrouw van Daal was van haar pronkzucht genezen.

J. Toebosch

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Het stille meisje

DOOR
A. v. VL.

In een mooie grote winkel,
Staat een meisje voor het raam,
Zij draagt enkel dure kleren,
Dus is zij wel erg voornaam.

Maar dat lieve, kleine meisje,
Met die dure kleren aan,
Dat kan helemaal niet lopen;
Zij staat enkel maar te staan.

Dus kan zij ook niet gaan spelen,
Zoals jullie met elkaar.
Bovendien kan zij niet praten;
Nooit hoor je een woord van haar.

Lachen heeft dat kleine meisje
In haar leven niet gedaan;
Want van alles wat gezegd wordt
Kan zij nooit maar iets verstaan.

Jurken heeft het stille meisje,
Zeker wel een stuk of tien!
Maar van al haar mooie kleren,
Heeft zij zelf nooit wat gezien.

Nooit eens lopen, nooit eens spelen,
Nooit eens praten bovendien!
Nooit eens lachen, nooit iets horen,
Nooit wat van de wereld zien!

Ik zou niet graag met haar ruilen,
Zeggen jullie vast tot mij.
Nee, dat kan ik best begrijpen,
Wees maar dankbaar en ook blij.

Maar dat meisje voor die ramen,
Windt zich nergens over op.
Zij weet niets van jullie blijdschap,
Zij is .... ETALAGEPOP!

Leerrijke Lessen

DE VOS EN DE ZIEKE LEEUW

Koning Leeuw was ziek. Tenminste, het leek zo. Hij sloop niet meer door de bossen, liet zijn brullende stem niet meer horen en geen enkel dier zag hem nog te voorschijn komen uit de donkere diepe grot, die hij tot zijn verblijf had gekozen.

De meeste dieren hadden diep medelijden met hem en brachten hem een bezoek.

Maar Reintje de Vos ging nooit. Het leek wel of hij het zaakje niet vertrouwde.

Dat verdroot koning Leeuw, die aan de vos een brief schreef.

„Lieve vriend. Ik lig al lange tijd ziek en nog nooit heb je me een bezoek gebracht. Toch kennen we elkaar al zo lang en we zijn altijd beste maatjes geweest. Zou je niet eens komen?"

Waarop de slimme vos antwoordde:

„Vriend Leeuw. Ik heb het nieuws van uw ziekte vernomen en mijn vossenhart is sterk ontroerd. Ik koester de beste wensen voor uw spoedig herstel, maar wat een bezoek betreft, kijk eens hier: ik ben bij die grot van u geweest en ik heb er talloze sporen gezien van dieren, die uw grot binnengingen, maar nog geen enkel spoor van dieren, die uw grot weer verlieten. Zodra ik die andere uitgang heb ontdekt, waarlangs de bezoekers uw woning weer verlaten, zal ik mij haasten u een bezoek te brengen."

Die uitgang vond de vos nooit en dus bleef hij op een veilige afstand. De vriendelijke en vleiende woorden van de sluwe leeuw konden Reintje niet overtuigen, dat hij geen gevaar liep.

Laten we doen als de vos en oppassen voor het zoete gefluit van de vogelaar. Het zal menige keer gebeuren, dat ook ons een prachtig voorstel wordt gedaan. Niet te gauw toehappen maar uit je doppen kijken. Dan zullen we menige keer wel merken, dat er hier of daar een addertje onder het gras schuilt.

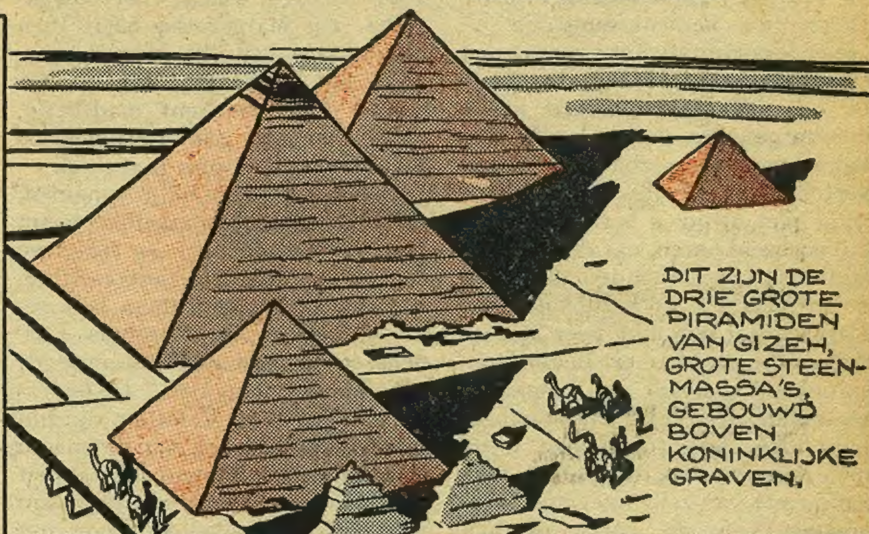
ONZE WONDERE WERELD

WONDERWERKEN DER OUDHEID

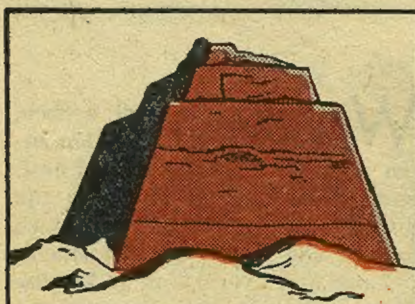
HUIZEN EN PALEIZEN VERDWENEN, MAAR TEMPELS EN GRAVEN TROTSEERDEN DE TIJD, OMDAT DE OUDE EGYPTENAREN BOUWDEN VOOR DE EEUWIGHEID.

KONING CHEPHREN LIET UIT EEN ROTS BIJ ZIJN PIRAMIDE DIT GEWELDIGE BEELD VAN EEN SFINX HAKKEN, MET EEN LEEUWENLICHAAM EN EEN MENSEN- GEZICHT

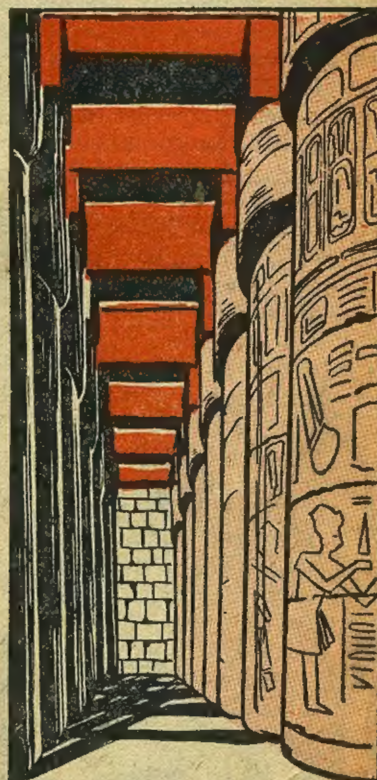
DIT ZIJN DE DRIE GROTE PIRAMIDEN VAN GIZEH, GROTE STEENMASSA'S, GEBOUWD BOVEN KONINKLIJKE GRAVEN.

DE GRAFTEMPEL VAN KONING SNEFROE, GEBOUWD EEN KLEINE 5000 JAAR GELEDEN.

IN DE ROTSEN BIJ ABU SIMBEL AAN DE NIJL KAN MEN NOG DEZE GROTE STENEN BEELDEN VINDEN, GEBEITELD OP LAST VAN RAMSES II.

DE GROTE ZAAL TE KARNAK BEVAT 134 ZUILEN IN 16 RIJEN. ELKE VIERKANTE METER ZUIL IS BEDEKT MET IN STEEN GEBEELDHOUWDE VOORSTELLINGEN.

DE TRAPPENPIRAMIDE VAN ZESER, DE OUDSTE IN HAAR SOORT, GEBOUWD IN HET JAAR 2980 VOOR CHRISTUS. DE BASIS IS LANGWERPIG EN DE TOP LIGT NOG 66 METER HOOG.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

DICK EN DAISY

We hadden het de vorige keer, Eefje" — zo begon meester Dierx het namenkwartiertje — „over de oorspronkelijke voornamen en de roepnaam. We merkten daarbij op, dat de roepnamen in de meeste gevallen nog wel enig verband met de oorspronkelijke naam vertonen. In de meeste gevallen; want niet altijd is het zo. Als we bijvoorbeeld horen, dat de in Engeland veel voorkomende naam Dick de roepnaam is voor Richard, dat Daisy wordt gebruikt voor Margaretha, dan bestaat er tussen oorspronkelijke naam en roepnaam taalkundig geen enkel aanknopingspunt. Bij deze roepnamen heeft men dan ook niet de gewone, normale gang van zaken gevolgd: verkorting van de oorspronkelijke naam en aanpassing aan het taaleigen. Hier heeft iemand, die zijn kind Richard of Margaretha noemde, bewust ingegrepen, oorspronkelijke naam en roepnaam volledig gescheiden. Langzamerhand werd toen Dick een gangbare roepnaam voor Richard, Daisy voor Margaretha. Bij Margaretha heeft men daarbij wel gedacht aan de margriet, het madeliefje; het Engelse woord daisy betekent madeliefje, zodat men hier naar de betekenis van de naam te werk is gegaan.

Ook wij kennen wel roepnamen, die met een oorspronkelijke naam geen verband houden. Zo zagen we eens in een geboorte-aankondiging, dat een kindje de namen had gekregen: Martinus Antonius Cornelis, en daaraan stond toegevoegd: „We noemen hem Mac." De ouders hadden dus de eerste letters van zijn drie voornamen tot een roepnaam samengevoegd. Iemand, die dat niet weet en die voor zulk een roepnaam naar de oorspronkelijke naam zou zoeken, zou wellicht terecht gekomen zijn bij namen als Maximus of Maximilianus en dan zou hij volkomen misgegrepen hebben.

Het komt wel voor, dat ouders voor hun kind in de boeken van de burgerlijke stand of in het doopregister officiële namen laten inschrijven en dan als roepnaam een heel andere naam kiezen. De officiële naam is dan wellicht gekozen om grootouders, peter of meter te bevredigen, terwijl de roepnaam meer aan de wens van de ouders zelf beantwoordt; en vaak heeft die roepnaam geen enkele betekenis, klinkt alleen aardig in de oren. In de burgerlijke stand staat dan een

meisje bijvoorbeeld ingeschreven als Catharina Frederika, terwijl ze zal luisteren naar de naam Niny. De mode is bij de keuze van roepnamen vooral in de laatste tientallen jaren van grote invloed geweest."

KIEVITSEIEREN ZOEKEN

Wie kievitseieren wil zoeken, moet vroeg opstaan. Dan zitten de vrouwtjes nog op het nest. Kom je later op de dag, dan zijn dikwijls anderen je voorgeweest en hangen alle vogels al in de lucht.

Lang niet overal kun je kievitsnesten vinden. Het zijn meestal behoorlijk vochtige weilanden, waar ze het liefst op verblijven. Zo zijn er bijvoorbeeld nog veel kieviten in Friesland en in de kop van Overijsel, om maar eens twee gebieden te noemen. Het is overigens erg jammer, dat het aantal kieviten in ons land de laatste jaren kleiner wordt. Dat komt door de toenemende ontginning en ontwatering, waardoor de vroeger moerassige weilanden meer droog komen te liggen. De kieviten willen er dan niet meer nestelen en zoeken andere gebieden op. De teruggang van het aantal kieviten komt echter ook door het vele uithalen van de

eieren. Ik raad jullie dan ook sterk aan niet langer dan het mag, dus tot 19 April, eieren te zoeken, maar ze verder rustig in het nest te laten liggen.

We zorgen dus, dat we vroeg in de morgen bij de kieviten zijn. Als je kunt, trek je hoge laarzen aan; je hebt dan geen last van natte voeten. Doe ook een warme jas aan, want het is 's morgens tussen vijf en zes uur nog erg koud.

Als je vroeg in het jaar bent, zo ongeveer eind Maart, dan kan het gebeuren, dat je nog koppels drukke kieviten op het land ziet. Daar behoef je dan niet naar eieren te zoeken, omdat die toch nog geen nesten hebben gemaakt.

Nee, kieviten met eieren zijn niet luidruchtig meer, ze zijn waaks en achterdochtig.

Kijk, zie je daar ginds in de verte dat alleenstaande elzeboompje?

Daar vliegt een kievitman naar beneden en kijk, daar gaat ook een vrouwtje zonder enig vertoon, stiekem en stil zelfs, de lucht in.

Houd dat boompje goed in 't oog.

Ja, het is nog wel een eind hier vandaan, maar de kievitman had ons al lang ontdekt en heeft dadelijk zijn vrouwtje gewaarschuwd. Het is dan ook feitelijk beter, je heel vroeg 's morgens te verschuilen in een droge sloot, achter een struik of in een bosje. Je kunt dan de vogels meer van nabij gadeslaan.

Maar nu gaan we op de els af.

Natuurlijk komen de vogels niet dadelijk weer op het nest. Ze wachten tot wij weggaan uit het veld.

Bij de elzestruik kunnen we echter met een goede kans op succes gaan zoeken.

Maar het blijft oppassen.

Vooral de beginner kan wel drie-, viermaal een stuk weiland afzoeken en toch het nest over het hoofd zien. Soms ook gebeurt het, dat je een nest vindt, waarvan je de vogels helemaal niet hebt gezien, of een nest van een andere weidevogel! Ook moet je oppassen, dat je niet op de eieren trapt, want dat kan ook heel gemakkelijk gebeuren.

Laten we hopen, dat we geluk hebben.

Dan sta je plotseling voor een eenvoudig kuiltje met een, twee, drie of vier eieren. Prachtige eieren zijn het, mooi gespikkeld en met de punten liggen ze naast elkaar in het ronde, platte nestje. Een wonder van schoonheid, dat ons altijd weer trekt en boeit.

Uithalen? Welnee! Boven in de lucht hangen immers de kieviten, angstig om ons, rovers. Het zijn de vader en moeder van vier toekomstige jonge kievitjes, waarmee ze straks door het weiland spelen en ravotten.

Het zijn de vader en de moeder van vier flinke kieviten later, die duizenden schadelijke insecten zullen opeten. Kieviten zijn dus erg nuttige vogels, die wij moeten beschermen en helpen in hun voortbestaan.

J. v. d. B.

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DE VIER HEEMSKINDEREN

De oude Karel wilde de dood van zijn zoon wreken en zette alles op alles om Haymijn's legertje te vernietigen. En hij slaagde daarin. Het paard van Haymijn zelf werd gedood en hij moest zich gevangen geven. Maar Beyaert was nog fris en gezond. Reynout sprong met zijn drie broers op de rug van het paard en het gelukte hun met zijn vieren te ontkomen, dank zij de verbazende sprongen van het ros. De oude Karel verbande Haymijn's kinderen uit zijn rijk en hij wilde eerst Haymijn laten ophangen en zijn vrouw Aye laten verbranden, maar zijn vrienden kwamen hiertegen op, omdat zij terecht meenden, dat de oude Haymijn niet schuldig was aan wat de vier Heemskinderen hadden misdaan.

„Goed," zei Karel, „ik zal het hem en zijn vrouw vergeven, mits zij hun kinderen verloochenen."

Dat deden ze. En de bondgenoten zwoeren, dat, waar ze de vier Heemskinderen mochten vinden, zij ze bij de keizer zouden brengen.

Maar de Heemskinderen lieten zich niet vangen. Beladen met goud en juwelen reden ze naar Spanje, naar de Moorse koning Saforet, die hun schatten in bewaring nam, terwijl zij drie jaar lang de koning trouw dienden. Maar Saforet liet de Heemskinderen armoe lijden, gaf hun geld niet terug en hield Reynout en zijn broers voor de gek. Toen vond Reynout het welletjes. Hij beval nu Beyaert gereed te houden, ging naar de Moorse koning en sloeg hem het hoofd af, dat hij aan zijn broer Adelaert gaf. Toen, met het hele Saraceense leger op hun hielen, reden ze naar Ywein van Dordone, de gezworen vijand van de Moorse koning, en met het hoofd van Saforet op een lans reden ze de burcht binnen. Ywein stak de Heemskinderen in prachtige kleren, verzorgde hun wonden en herstelde hun wapenen. Toen verzamelde hij een leger en trok het rijk van zijn vijand binnen en waar hij zich ook vertoonde met de vier Heemskinderen, was de overwinning aan zijn zijde. Dat duurde zo vier volle jaren.

(Wordt vervolgd)

BAS EN BES

Bas en Bes, die uit een gesticht zijn weggelopen, omdat ze het er zo slecht hadden, wandelen op een weg. Bes hinkt, want ze heeft haar enkel verstuikt.

KLAAS NIKKELBIE

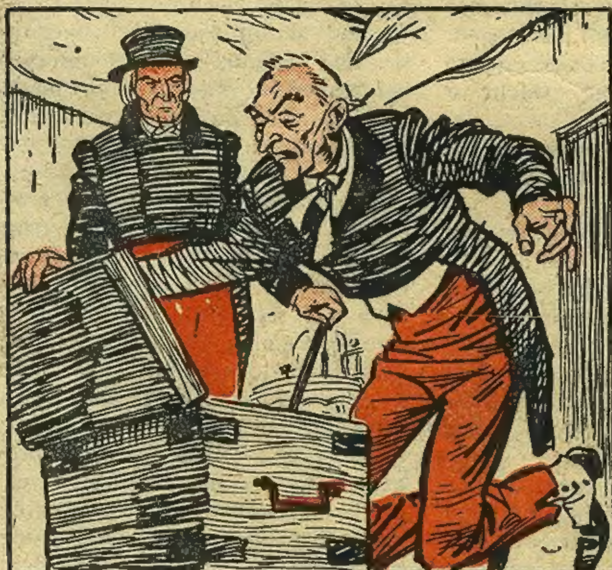
NAAR HET BEROEMDE VERHAAL VAN CHARLES DICKENS.

29. Op de morgen van de trouwdag begaven Gride en Ralf zich naar Bray's huis. Ze troffen de man in een droefgeestige stemming en zwaar ziek aan. Niettemin ging hij naar boven om zijn dochter te halen. Er werd op de deur geklopt en Ralf en Gride, die de bruid verwachtten, zagen tot hun verbazing Klaas met zijn zuster Kate binnenkomen. „Wat heb je je met mijn zaken te bemoeien!" beet Ralf zijn neef toe. Deze antwoordde, dat zijn zuster en hij Madeleine een onderdak kwamen aanbieden.

30. Woedend schreeuwde Ralf, dat hij Klaas en Kate de deur zou uitgooien. Opeens klonk er een gestommel boven hen en een stem gilde: „Hij is dood!" Klaas en zijn zuster renden naar boven en zagen dat mijnheer Bray op de grond lag en dood was. Dit betekende, dat Madeleine niet met Gride hoefde te trouwen. Ze was bewusteloos op een stoel neergevallen en Klaas droeg haar naar beneden. Voor de ogen van de verbijsterde geldschieters zetten hij en Kate het meisje in een wachtend rijtuig en reden weg.

31. De teleurgestelde samenzweerders keerden terug naar Gride's woning en daar bevonden ze, dat Peggy, Gride's oude huishoudster, de benen had genomen, en dat zij uit Gride's geldkist een aantal papieren had gestolen. Gride merkte op, dat hij de politie niet in de arm durfde te nemen. Ralf vermoedde, dat onder de papieren ook het indertijd door Gride gestolen stuk was, dat Madeleine in het bezit stelde van belangrijke eigendommen, zodra ze zou trouwen. Juist om die eigendommen had Gride met haar willen trouwen.

32. Ralf wenste niet, dat Madeleine in het bezit van die eigendommen zou komen, want hij begreep, dat Klaas met haar wilde trouwen en dan zouden ze allebei rijk zijn. Ralf wilde zich op zijn neef wreken en hij ontbood Squeers, de kostschoolhouder, die ook nog een appeltje met Klaas te schillen had. Ralf vertelde hem, dat hij het stuk wenste, dat aan Madeleine toebehoorde en dat thans bij Peggy was, dat hij zeshonderd gulden zou geven aan degene, die het hem in handen leverde en dat hij het daarna zou verbranden. Squeers beloofde zijn best te zullen doen.

KONING LANNAR EN

Het gebeurde in het jaar 1463 dat koning Lannar I van Attanië op zekere ochtend opgewonden de kamer binnenstormde waarin zijn gemalin bezig was de kleine prins Reno aan te kleden.

„Amalina!” riep hij, „heb jij mijn ring gezien?”

Koningin Amalina keek verwonderd op. „Welke ring bedoel je?” vroeg zij. „Je hebt er zoveel.”

„Ik bedoel natuurlijk mijn kroningsring,” zei de koning. „Over een andere ring zou ik mij niet zo druk maken. Nu, zeg eens op! Heb je hem gezien?”

„Nee,” zei de koningin en zij schudde nadenkend het hoofd. „Nee, ik heb hem nergens gezien — of wacht! Ik heb wel gezien, dat je hem vanochtend van je kamerdienaar aanpakte en hem aan je vinger stak. Zit hij er niet meer aan?”

„Nee, natuurlijk niet! O, het is werkelijk verschrikkelijk. Als ik dat ding nu maar op een andere dag kwijt was geraakt, dan zou het nog niet zo erg zijn. Maar ik heb hem vandaag juist nodig, omdat ik recht moet spreken. Er staan al tientallen mensen voor de poort van het paleis te wachten en die kan ik toch niet allemaal terugsturen.”

„Nee, dat kun je niet doen,” zei de koningin. „Die ring moet terechtkomen. Heb je al in de wapenzaal gekeken?”

„Nee,” antwoordde de koning, „en ik geloof ook niet, dat hij daar kan zijn. Enfin, ik zal toch maar even gaan kijken.” Met deze woorden haastte hij zich naar de wapenzaal, waar hij tot de droevige ontdekking kwam, dat de ring daar ook niet was, zodat hij moedeloos naar zijn slaapkamer terugging om daar nog eens te zoeken.

Het was voor de koning werkelijk een heel vervelende toestand. Je moet weten, dat de koning van Attanië de hoogste rechter van het land was, maar dat hij alleen recht mocht spreken, als hij de kroningsring droeg. Deze ring was sedert vele eeuwen van koningsgeslacht op koningsgeslacht overgedragen en was in de loop van de tijd het symbool van de rechtvaardigheid geworden. Er werd verteld, dat de drager van deze ring niet oneerlijk kon zijn, ook al zou hij dat willen. Ik weet niet of dat waar was, maar in ieder geval werd de koning, die deze ring droeg, er aan herinnerd, dat zijn voorgangers allemaal strikt eerlijk waren geweest en de ring dus met ere hadden gedragen; dat alleen was al voldoende om hem te beletten oneerlijke uitspraken te doen. Je begrijpt nu natuurlijk wel, waarom koning Lannar zo wanhopig was: hij moest die dag rechtspraak houden en zonder ring kon hij dat niet doen.

Op weg naar zijn slaapkamer kwam de koning zijn nar tegen. Deze versperde hem de weg en riep lachend: „Hé, koning, wacht u eens even! Waarom....”

„Hou je mond,” snauwde de koning. „Ik heb geen tijd voor je grapjes.”

„Ja, maar....” begon de nar weer, maar de koning was nu eenmaal in een ongenietbare bui en hij liet de nar niet uitspreken.

„Rendal,” zei hij, „jij moet nu eens trachten te begrijpen, dat ik niet altijd naar jouw onzin wil luisteren!” En met die woorden liep hij de nar vlug voorbij.

Hij kon zijn ring ook in zijn slaapkamer niet vinden en omdat het inmiddels al tien uur geworden was, besloot hij tot krasse maatregelen over te gaan. Hij riep zijn eerste raadsheer bij zich en zei: „Luister, edele Orro, ik ben mijn kroningsring kwijt en dat betekent, dat ik vandaag, op de rechtsdag, mijn ambt als rechter niet kan uitvoeren. Er staan echter al tientallen mensen te wachten en die wil ik in geen geval teleurstellen. Daarom moet die ring ten koste van alles worden gevonden. Roep het hele personeel bij elkaar en geef opdracht, dat iedereen naar mijn ring moet zoeken. Aan degene die hem vindt betaal ik vijfhonderd zilverstukken!”

„Dat zou ik nou maar niet doen,” klonk plotseling de stem van de nar Rendal, die onhoorbaar de kamer was binnengekomen. „Het lijkt mij nogal dwaas om....”

De koning plofte bijna van woede! „Rendal,” zei hij dreigend, „een nar moet een koning vermaken en hem steeds voor ogen houden, dat hij ook maar een mens is. Hij mag zijn koning echter niet dwarszitten. Als ik mij in regeringsmoeilijkheden bevind, moet jij uit de buurt blijven. Wanneer jij niet begrijpt, dat ik op het ogenblik geen lust heb jouw dwaasheden aan te horen, dan zal ik je geboeid in een onderaardse kelder laten gooien!”

„Ja, maar....” stotterde de nar voor de zoveelste maal verbluft. Hij kreeg echter ook nu geen kans om te zeggen wat hij wilde. De koning legde zijn hand op zijn mond, greep hem in zijn kraag en duwde hem een kamer in.

„Zo,” zei hij, toen hij de deur op slot had gedaan, „van dat nummer hebben wij voorlopig geen last meer. Vooruit, Orro, ga jij nu doen wat ik je heb gezegd.”

Een kwartier later waren honderden personeelsleden bezig naar de ring van de koning te zoeken. Zij keken in alle mogelijke hoeken en gaten, zij pakten kasten in en uit, zij veegden de vloeren aan, zij haalden bedden af en maakten ze weer op, zij harkten de tuin aan, en een paar doorzetters begonnen zelfs de vloer van de keuken op te breken. Het was echter allemaal tevergeefs, de ring was en bleef weg en de radeloosheid van de koning steeg met de minuut. Gekleed in zijn rechtersgewaad en met zijn kroon op zijn hoofd liep hij zenuwachtig door de gangen. Hij snauwde iedereen af, die in zijn buurt kwam, en zelfs toen zijn eerste raadsheer naar hem toe kwam, fronste hij zijn wenkbrauwen.

„Ik kom u meedelen, dat de nar Rendal....” begon de raadsheer.

DE WIJZE NAR

DOOR ROOSJE

Hij kreeg echter geen gelegenheid nog een woord uit te brengen. De koning kreeg van woede bijna een beroerte! „Houd je mond!" bulderde hij! „Die nar heeft mij de hele ochtend al verveeld, ik wil geen woord meer over hem horen. Ik weet wel, dat hij in een kamer zit opgesloten, maar je kunt hem daar rustig laten zitten!"

Nu was het de beurt van de raadsman om te zeggen: „Ja, maar...."

„Zal je je mond houden?" vroeg de koning dreigend.

„Ja, maar...."

„Ga weg!" De koning greep de verschrikte man bij zijn schouder en begon hem de gang uit te duwen. „Zeg tegen die mensen, die op mij staan te wachten, dat ik morgen pas rechtszitting zal houden," snauwde hij de raadsheer toe. De arme man zei weer iets, maar de koning wilde hem eenvoudig niet verstaan. „En denk er aan," bulderde hij verder, „dat ik morgen die ring moet hebben. Het zoeken mag geen minuut worden gestaakt. Desnoods zoeken jullie de hele nacht maar door!"

De raadsheer deed zijn mond weer open en maakte een wanhopig gebaar. De koning gaf hem echter een duw en liep haastig naar zijn slaapkamer. Hij sloeg de deur van de kamer dreunend achter zich dicht en wierp zich gekleed op zijn bed. Languit liggend trachtte hij zijn kalmte te herwinnen en zijn gedachten te verzamelen. Hij kreeg daar echter geen gelegenheid toe, want plotseling hoorde hij iets ritselen en zag hij, dat er een velletje perkament onder de deur van de kamer naar binnen werd geschoven. „Zelfs hier krijg ik geen rust," mopperde hij, maar hij stond toch op en zuchtend raapte hij het stuk perkament op. Het was een briefje van de nar Rendal en het luidde:

Sire,

Ik heb tweemaal geprobeerd u te vertellen waar uw ring is, maar u wilde niet naar mij luisteren. Daarom heb ik uw eerste raadsheer gevraagd het u mede te delen, maar ook die liet u niet uitspreken. Ten einde raad schrijf ik nu dit briefje, in de hoop, dat u het zult lezen en het niet meteen verscheurt. Toen u vanochtend na het ontbijt uw handen ging wassen, hebt u de ring afgedaan en hem op de punt van uw kroon geschoven. Daar bevindt hij zich nu nog. *Rendal*

De koning stond een volle minuut lang doodstil. Toen nam hij de kroon van zijn hoofd en.... ja, om de spits zat de ring! De koning stootte van vreugde een kreet uit. „Hoe kon ik zo dom zijn om te vergeten, dat ik hem daar vanochtend omheen heb geschoven!" riep hij. „Geen wonder, dat niemand hem kon vinden! Niemand gaat een ring op een kroon zoeken!" Hij maakte van opluchting bijna een rondedans, maar plotseling betrok zijn gezicht en hij mompelde: „Die arme Rendal. Ik heb hem wel lelijk miskend en hem schandelijk behandeld." Vol schaamte sloeg hij op de gong naast zijn bed en toen zijn kamerdienaar binnenkwam, zei hij hem: „Ga vlug Rendal halen, hij heeft mijn ring gevonden en ik wil hem vorstelijk belonen. Geef meteen bevel het zoeken te staken."

De kamerdienaar verdween en even later kwam Rendal de kamer binnen. „Rendal," sprak de koning meteen, „ik dank je voor het vinden van mijn ring en ik vraag je vergiffenis voor de onaangename manier, waarop ik je vanochtend heb behandeld. Zeg mij, hoe ik dat weer goed kan maken en hoe ik je kan belonen. Je mag vragen wat je wilt, al zijn het duizend goudstukken."

De nar sloeg zijn ogen naar de vorst op en glimlachte wijs. „Koning," zei hij, „het is de taak van een nar zijn heer te vermaken en hem er aan te herinneren, dat ook hij maar een mens is. Een koning is geneigd te denken, dat hij nooit fouten maakt en geen slechte eigenschappen heeft. Dat is vanmorgen gebleken, want uw gedrag was niet waardig en ook niet rechtvaardig; u liet u te veel door uw boze bui meeslepen en dat mag een koning nooit doen. Wanneer ik nu een beloning van u zou aannemen, zou ik mijn plicht als nar niet goed volbrengen; dan zoudt u immers het gevoel hebben, dat u uw fouten van vandaag had afgekocht en dan zoudt u het voorval spoedig vergeten. Als ik echter een beloning weiger, zult u het tot uw dood toe onthouden en heb ik mijn plicht dus goed gedaan. Daarom wil ik geen beloning."

De koning knikte. „Ik dank je, Rendal," zei hij ernstig. „Je hebt mij geleerd, dat onder uiterlijke dwaasheid grote wijsheid en een goed hart verborgen kunnen zijn. Ik zal deze les nooit vergeten...."

De kleine knutselaar

Inktfiguren

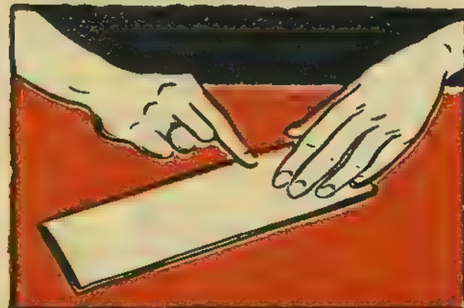
Een inktklodder kan ook nog iets anders worden dan een teken van slordigheid. Natuurlijk hebben we daarbij jullie huiswerk niet op het oog, noch het tafelkleed van moeder. Daarom: voordat je daarmee begint, dek je de tafel af met wat pakpapier of een paar oude kranten. Voorkomen is altijd beter dan genezen. Een stukje oud zeil is ideaal.

Om degelijk te kunnen werken heb je ook een paar druppeltellers nodig, je weet wel: van die glazen buisjes met een gummidopje aan de ene kant en een spitslopend uiteinde aan de andere kant. Verder zoveel verschillende kleuren inkt als je kunt bemachtigen en enige velletjes wit en gekleurd papier. Neem geen papier, dat de inkt te vlug opzuigt of waarop de inkt te gauw uitvloeit.

Vouw het papier een keer dubbel, zoals in figuur twee. Breng nu enkele inktdruppels in de vouw en ga er, aan de buitenkant natuurlijk, stevig met je vingers overheen.

Als je het papier openvouwt (fig. 3), kun je het resultaat zien. Sommige figuren zullen al vanzelf een soort dier of voorwerp voorstellen, andere zullen er wellicht uitzien als een soort voorhistorische dieren of dingen van een andere planeet.

Een merkwaardiger resultaat bereik je, wanneer je verschillende inktsoorten gebruikt. Zoals bijvoorbeeld rode en groene inkt samen in een vouw. Wanneer je meer inktsoorten gebruikt, moet je er echter op letten, dat ze niet in elkaar vloeien en elkaars effect neutraliseren zodat je een belabberde kleur krijgt. Bij elke nieuwe vouw zul je een ander figuurtje krijgen en het ligt alleen aan jullie fantasie om het resultaat nog een beetje bij te werken met een dun penseeltje of/en met de pen.

EEN BIJTJE

1. Neem een stuk stevige kurk en maak er een punt van.
2. Snij een schijfje kurk en steek het er met een speld op.
3. Steek drie stukjes metaaldraad door de kurk heen en buig ze om in de vorm van pootjes.
4. Schilder een oog op het schijfje; maak een stel papieren vleugels en steek een scherp houten pennetje (lucifer) voorin.

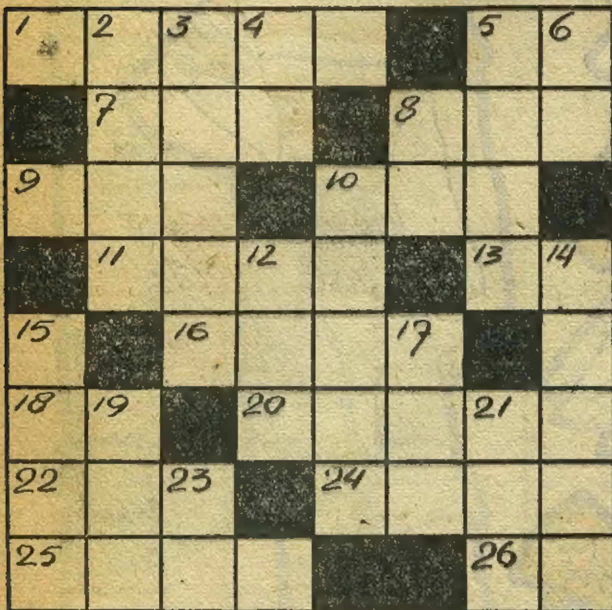

Let er op: de figuren niet uitknippen, maar eerst overtrekken en dan pas uitknippen, zodat andere broertjes en zusjes ook nog plezier hebben aan het weekblad.

Denk er om de witte lippen mee uit te knippen. Die moet je dan ombuigen om het lichaam van de pop heen.

Natuurlijk kleur je de pakjes ook met kleurkrijt of waterverf.

WIE PUZZELT ER MEE?

KRUISWOORDPUZZLE

Van links naar rechts:

1 100 centimeter
5 Insect, dat steken kan
7 Staat aan de hemel en geeft warmte
8 Heb je nodig om over de grens te gaan
9 Is niet dichtbij
10 Ander woord voor vat
11 Materiaal, waar schoenen en tassen van worden gemaakt
13 Afkorting van kiloliter
16 Naar beneden
18 Muzieknoot
20 Rijwiel
22 Heb je nodig om te vissen
24 Een uitstekend deel van je gezicht
25 Diertje, dat een net weeft
26 Jongensnaam (afkorting van Kobus)

Van boven naar beneden:

2 Een koppig dier
3 Heel hoog gebouw
4 Ander woord voor plus
5 Een houten zitplaats
6 Ligt 's winters op het water
8 Afkorting van: per omgaande
10 Je kunt er in reizen
12 Afkorting van Eva
14 Gebruiken cowboys om paarden te vangen
15 Voorwerp om uit te drinken
17 Soort hert
19 Dier, dat het meeste op de mens lijkt
21 Als je iets niet graag hebt, kun je zeggen: daar ben ik niet ... op
23 Muzieknoot

GEBROKEN WOORDEN

De woorden, die je hieronder ziet staan, zijn in tweeën gebroken, en wat erger is, die stukken zijn allemaal door elkaar geraakt. Probeer eens of je deze brokken goed aan elkaar krijgt. In kolom A staat het eerste deel van de woorden. In kolom B staat het tweede deel, maar.... niet in volgorde.

A	B
Dak	Hond
Fiets	Lokaal
Huis	Pan
Keuken	Juffrouw
Klas	Knecht
School	Schip
Stal	Glas
Tram	Tafel
Venster	Deur
Zee	Band
Zeil	Trap
Zolder	Conducteur

EEN MOOI REKENKUNSTJE

Nu zal ik jullie eens leren, hoe je twéé getallen tegelijk kunt raden, die iemand in zijn gedachte neemt. Het is heel gemakkelijk en iedereen zal je ontzettend knap vinden. De getallen moeten kleiner dan 9 zijn.

Zo ga je te werk:

Je zegt tegen iemand: „Neem twee getallen in je gedachte, die elk niet hoger zijn dan 9. Vermenigvuldig een van beide met 5. Tel bij de uitkomst 7 op. Verdubbel het totaal. Tel nu het tweede getal, dat je in je gedachte hebt, er bij. Zeg me nu eens welke uitkomst je hebt."

Van het getal, dat die persoon dan noemt, trek je 14 af. Er blijft dan een getal van 2 cijfers over en die twee cijfers zijn de getallen, die die persoon in zijn gedachte had.

We gaan het weer even samen doen om te zien of het klopt. Vooruit dan maar. Laten we eens de getallen 3 en 8 nemen.

5 maal 3 is 15
15 plus 7 is 22.
Het dubbele van 22 is 44.
44 plus 8 is 52.
52 min 14 is 38.
De getallen waren 3 en 8. Leuk?

EEN MOOI RAADSEL

Ik ben minder dan twee en met één letter meer ben ik nóg minder.

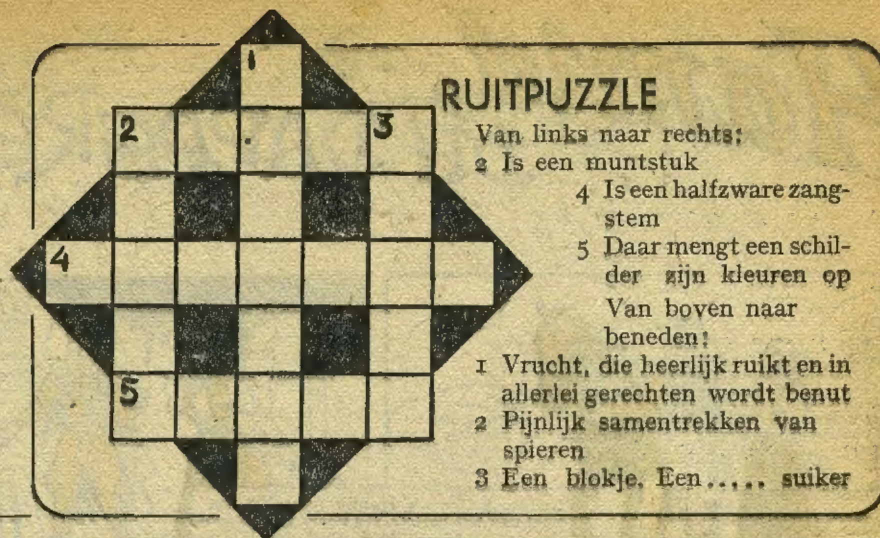
Als je dan mijn laatste letter verandert, dan ben ik niet rood, groen of blauw, maar....

Verander nu mijn eerste letter en ik ben niet weinig.

Als je nu nog eens mijn eerste letter verandert, wordt er brood van mij gemaakt.

Verander nu nog eens mijn laatste letter en je zult zien, dat ik niet minder word.

Wie ben ik en hoe luiden de vijf andere woorden?

RUITPUZZLE

Van links naar rechts:

2 Is een muntstuk

4 Is een halfzware zangstem

5 Daar mengt een schilder zijn kleuren op

Van boven naar beneden:

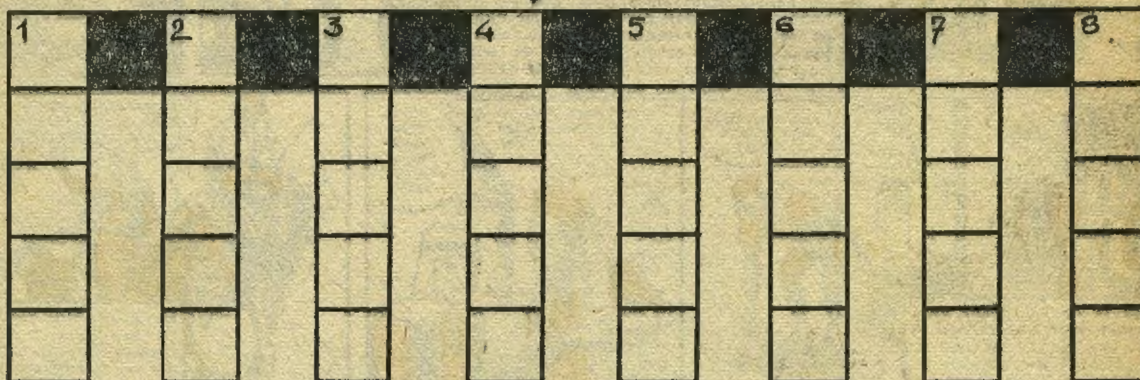
1 Vrucht, die heerlijk ruikt en in allerlei gerechten wordt benut

2 Pijnlijk samentrekken van spieren

3 Een blokje. Een...... suiker

KAM-RAADSEL

In deze figuur moet je van boven naar beneden woorden invullen van de volgende betekenis:

1 Soort voetenbankje
2 Muziekinstrument
3 Dierentuin
4 Ander woord voor vrees
5 Als die valt is het geen mooi weer
6 Vrucht met een grote pit er in
7 Niet boven
8 Heel hoog bouwwerk

Als je al deze woorden hebt ingevuld, lees je van 1 naar 8 — van links naar rechts dus — iets, dat je vast wel hebt en als je er veel in hebt, ben je een boffer.

GRAPPIGE VRAGEN

1 Wat heeft meer benen? Een paard of geen paard?

2 Wat vernietig je, zodra je 't noemt?

3 Wanneer komt Augustus vóór Juli?

4 Als een koe honderd gulden kost, waar komt dan een kalf op te staan?

SPREEKWOORDEN-REBUS

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Spreekwoordenrebus

OP EIGEN BENEN STAAN

Dat doen we toch zeker allemaal! Wat betekent dan die uitdrukking? We moeten ze in overdrachtelijke zin nemen en dan wil ze zeggen: geen hulp van anderen nodig hebben of — wat ook weer uitdrukkingen zijn — : zijn eigen boontjes weten te doppen, het alleen wel klaarspelen. Als men dus van jullie zegt, dat je moet leren op eigen benen te staan, dan wil men jullie voorhouden, dat je zelfstandig moet leren worden en niet meer bij een ander om hulp moet aankloppen.

PYRAMIDEPUZZLE

D
EED
VREDE
VEDEREN
VERVELEND
OVERLEVENDE

MUURPUZZLE

STORMEN
STOREN
TOREN
OREN
REN
EN
PEN
OPEN
LOPEN
SLOPEN

Hamid, de dappere

6

Het was in een koffiehuis in Marokko, dat sjeik Hamid het voor de eerste keer aan de stok kreeg met een verraderlijke schurk, Karel Zorn genaamd. Zorn en zijn trawanten volgen de sjeik naar een oude woestijnstad, waar zij weer een aanslag plegen op de sjeik. Dan gaan ze op weg naar de koopman Abdoel. Hamid achtervolgt hen.

